

TOIMENPIDEALOITE 29/2005 vp

Kunnallisverovähennysten ulottaminen sosiaalietuuksiin

Eduskunnalle

Viimeisimpien tutkimusten ja selvitysten mukaan kaikista pienimpien sosiaalietuuksien varassa elävien ihmisten köyhyys on lisääntynyt. Esimerkiksi viime vuoden lopulla julkaistun sosiaali- ja terveysministeriön Sosiaaliturvan suuntaraportin mukaan suhteellinen köyhyys lisääntyy entisestään. Raportti osoittaa selvästi, että etenkin vähimmäisetuudet ja perhe-etuudet ovat selvästi jääneet jälkeen yleisestä hinta- ja tulokehityksestä.

Viime vuosina valtion veroprogressiota on lievennetty, verotuksen painopistettä on siirretty kulutusveroihin ja samalla kunnallisverojen osuus on kasvanut koko julkisen sektorin verotuksesta. Kulutusverojen osuuden lisääntyminen on johtanut siihen, että rikkaimpien maksamat verot ovat laskeneet myös prosenttiyksiköillä mitattuna.

Tilanne on se, että yhteiskuntamme tuloerot ovat suuremmat kuin koskaan ennen. Hallituksen politiikan ansiosta rikkaat ovat rikastuneet ja köyhät köyhtyneet. Tuloeroja ei ole tasattu, vaan päinvastoin tuloeroja on tietoisesti lisätty.

Suuri epäkohta on se, että kaikista pienimmistäkin sosiaalietuuksista täytyy maksaa kunnallisveroa. Jopa vähäisimmistäkin työmarkkinatuisista, minimisairauspäivärahoista ja vanhempainpäivärahoista peritään kunnallisveroa.

Eläketulonvähennyksellä on pidetty huoli siitä, että pienintä kansaneläkettä saavat kansalaiset on vapautettu kunnallisveron maksusta ja

pienää työeläkettä saavilla verotus on kevyempää. Vastaavasti ansiotulonvähennyksellä on huolehdittu siitä, että pienää palkkaa saavilla työntekijöillä verotus on kevyempää kuin vastaavaa sosiaalietuutta saavilla.

Sosiaalietuuksien varassa eläville kansalaisille eli kaikista pienituloisimmille ihmisille ei ole annettu vastaavaa verotuksen kevennystä. Poikkeuksena tästä on kuitenkin se, että kunnallisveroon voidaan tehdä opintorahavähennys. Vastavaanlainen vähennys voitaisiin tehdä myös muiden vähimmäisetuuksien varassa elävien verotukseen.

Ansiotulonvähennyksen käyttöönoton yhteydessä rajattiin sosiaalietuuksien varassa elävät ihmiset tietoisesti vähennyksen ulkopuolelle. Tavoitteena oli, että työn vastaanottaminen on aina kannattavampaa kuin sosiaaliturvan varassa eläminen. Nyt kuitenkin ansiotulonvähennyksen korotukset ja sosiaalietuuksien ostovoiman aleneminen ovat johtaneet tilanteeseen, jossa kannustavuusnäkökulma ei ole perusteltu eikä realistinen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin opintorahavähennyksen kaltaisen vähennyksen ulottamiseksi myös pienimpien sosiaalietuuksien varassa eläville ihmisille sekä toimenpiteisiin, joilla valtio korvaa uudistuksesta kunnille aiheutuvat kustannukset.

TPA 29/2005 vp — Annika Lapintie /vas

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2005

Annika Lapintie /vas